

MINOR, PUNKTERINGAR & TORNFRISYRER

"JALLA BOOM-BOOM"

Swed Eng Coy fick huvuddelen av sina uppdrag direkt från UNIFIL:s ledning – exempelvis att bygga vägar, skyddsrum eller röja minor. Till kompaniets "evighetsprojekt" hörde att bygga ett nytt högkvarter för den norska bataljonen på Falkhöjden samt att bygga Pinky Road, som ledde uppför en lång backe till den finska posteringen 9-43A. På andra sidan krönet började den Israelkontrollerade korridoren.

Nedgrävda minor var en av farorna i området, en annan var trafiken. I oktober råkade exempelvis en irländsk soldat ut för en läskig trafikolycka. Han fördes till MedCoy i Naqoura, som snabbt gick ut i högtalarna med en efterlysning på blodgivare. Tack vare 20 liter blod under operationen kunde irländarens liv räddas, trots benbrott, armbrott och skullskador.

Martin Bredberg minns en av de första turerna med APC:n, som också hade kunde slutat riktigt illa:

- Vi hade blivit försenade och hade bråttom för att inte missa middagen. Tyvärr körde vi i diket på väg nerför Pinky Road. Jag stod upp i luckan som vagnchef och kom mig inte för att reagera. Som tur är gled vi bara av vägen, hade vi slagit runt hade jag blivit helt krossad eller kapad på mitten.

- Hjulen slirade och gled på de lösa stenarna och vi kom bara längre fram i diket. Vi fick börja samla sten och bygga en ramp innan vi kom upp igen och kunde köra vidare. Jag meddelade via radio att vi blir lite sena och bad kockarna spara lite mat åt oss, så allt gick bra.

Dikeskörningen inträffade när vagnen var på väg hem från Norbatt, där ingenjörerna tidigare under dagen sprängt en minröjningsorm. Bland dem som var med i vagnen fanns Joacim Bergman och Rickard Sillrén.

- Det var gött att få komma ut i AO:t, annars var vi kockar mest hemma på campen, konstaterar Rickard.

- Plötsligt skriker föraren "håll i er" för Sisun började kana. Det var visst en ravin längre fram så det var bättre att sätta den i diket, men en himla tur att vi inte välte. Det small ju något hejdlöst, berättar Joakim.

- Minns att det smällde till och att man for omkring lite för att hamna i en hög. Minns även att man kände stress över att vara i ett dike ute i AO:t när det började skymma, framför allt för minrisken, fortsätter Rickard.

DE BÅDA APC-BESÄTTNINGARNA blev med tiden mästare på att byta och laga trasiga däck.

- Däcken var helt kassa när vi kom ner. I princip blankslitna och med många gamla lagningar. Så fort du lämnade asfalten så var det sylvassa stenar som lätt gjorde nya hål. Vi blev rätt bra på att laga dem, men det kändes ju ändå inte bra att ha så dåliga däck.

- Vi hade väldigt många punkteringar på våra SISU, inflikar Joacim Bergman, som minns en rundtur i AO:t för att försöka få tag på däck:
- Vi hade en irländare som fick följa med oss en dag. Först åkte vi till finnarna för att låna däck, därefter till norrmännen och sedan vidare till FMR. Överallt pratade vi svenska, vilket irländaren noterade. *Swedish is a world language*, sade vi. Irländaren var skitimpad.
- Ingen visste när nya däck kunde levereras, trots att de var beställda för länge sen. Vi fick först bättre begagnade av finnarna, och sen i kanske maj/juni helt nya däck – efter det inga fler punkteringar, fortsätter Martin Bredberg och berättar om en morgon, när gruppen började dagen med att laga ännu ett trasigt däck. Under förmiddagsrundan ute i AO:t fick de sedan ytterligare två pypunkor på de däck som lagats om och om igen.
- Jag tror att våra vagnar fick drygt 30 punkteringar under de första två månaderna... Vi hade ju kompressor och kunde själva pumpa upp däck. Efter 10-20 minuter kunde vi köra igen. Tills nästa punktering i alla fall... De var så vanliga att vi blev omdöpta från Armoured Personnel Carrier till Alltid Punktering Club. En liten "rolig" affisch på vårt postkontor hade koll på detta, och noterade varje punktering med ett streck.

FÖRE OCH EFTER uppdrag utanför campen laddades vapnen respektive gjordes "patron ur" mellan Ghanesgaten och helipaden, alternativt framför sjukstugan för de fordon som kom in genom huvudgatan. En gång brann det av ett vådaskott – ett av sammanlagt sju under hela bataljon 106 L. "Syndaren" var ingen mindre än vaktplutonchef Henrik Lettius:

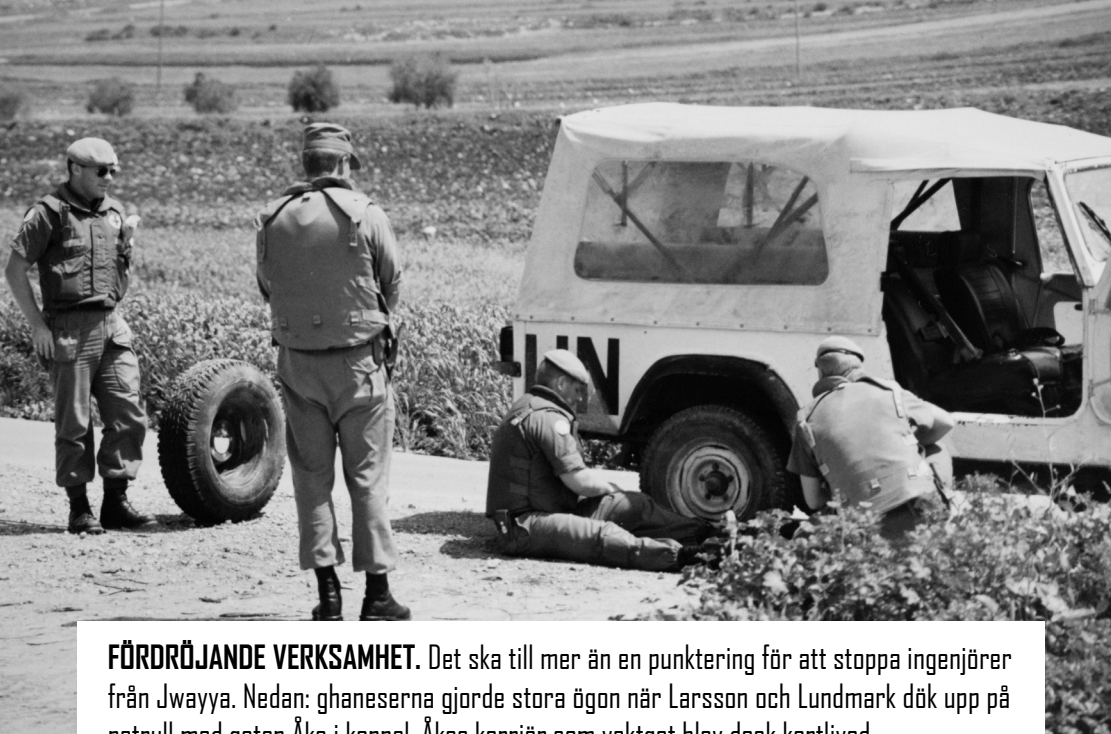
- Våra grannar på andra sidan gatan ropade lite lojt "vad händer?". Kapten Boox ropade tillbaka att det är "no problems" och så återgick de till sitt TV-tittande och att dricka te. Jag anmälde mig till kompanichefen och straffade mig själv med oräknliga löpturer i trappan. Så småningom blev det MP-förhör och löneavdrag, konstaterar Henrik.

Just den långa trappan upp till själva campen är det förmodligen ingen på kompaniet som saknar.

- Jag minns mest trappan som ett evigt sopa-projekt. Sopa, få underkänt, sopa igen, och efter tredje gången få ett svalt "ok – för denna gången", suckar Martin Bredberg.

Huvuddelen av kompaniet bodde i baracker – eller "prefabs" – uppe på kullen medan kompaniledningen och signalisterna bodde i HQ-byggnaden nedanför trappan.

- Friberg och jag hade eget badrum och balkong med utsikt ner mot Medelhavet. Det var rena lyxen, jämfört med vad jag hade räknat med innan jag åkte ner, nästan så jag skäms lite, konstaterar Lill-QM.

FÖRDRÖJANDE VERKSAMHET. Det ska till mer än en punktering för att stoppa ingenjörer från Jwayya. Nedan: ghaneserna gjorde stora ögon när Larsson och Lundmark dök upp på patrull med geten Åke i koppel. Åkes karriär som vaktget blev dock kortlivad.

Barackerna hade minimalt med isolering och var växelvarma – olidligt varma när solen låg på och omysigt kalla på vintern.

- Jag har vaga minnen av någon multityxa, typ sju missioner, som hade sambandsövningar med oss på Almnäs. Han tipsade oss om att köpa ett varmt täcke och ta med. Jag var den enda, tror jag, som kom ner med ett täcke. Behövdes inte då Lönn, som jag delade rum med, eldade på i fotogenkaminen. Det blev väl svettigt med ett tjockt täcke, berättar signalisten Jan Henriksson.

I slutet av februari, efter en av sina första nätter i Libanon, gjorde Martin Bredberg följande notering i sin dagbok: "På kvällen när vi ska sova är det riktigt kallt. Det har varit mulet och kyligt idag, och av något skäl är våra sängkläder blöta/fuktiga. Jag tror inte heller vi har riktigt lärt oss att man måste använda fotogenvärmaren på natten".

Samtidigt, påpekar han, var det få som klagade:

- De flesta var ganska unga, nyligen från lumpen där man bott i tält minst en tredjedel av tiden, så säng, tak och fotogenvärmare gjorde saken betydligt bekvämare. Ibland sov vi hos norrmännen och då oftast i vår APC. Det var inget vidare, ofta oförberett utan liggunderlag, tandborste eller annat och väldigt dålig luft under stängda luckor. Men vad fasen, man var ung och helt utan de krav på bekvämlighet man har nu. Allt gick an...

EN ÅTERKOMMANDE HÖJDPUNKT på campen var när posten anlände och delades ut i facken. Oftast hamnade brev och vykort i rätt fack, men ibland ledde det till dråpliga situationer.

- På pi hade vi en soldat som hette Hans Nilsson, som ibland fick brev till majoren och tvärtom, berättar pionjären Joacim Bergman.

- Jo det stämmer, men mer exakt att jag tog majorens post. Lönebesked bland annat, av misstag såklart, erkänner "Pi-Nilsson", som vid ett tillfälle kallades in på ett samtal med kompanichefen om brevtölden.

- Monolog är väl ett bättre ord kring såna samtal. Han lät förstå "hur otroligt slarvig person jag var". Han gjorde såklart aldrig misstaget att ta min post!

"Postis" hade annars koll på det mesta – allt från ständigt växlande växelkurser till vilka som skickade flest paket.

- Livet som "Postis" var omväxlande och man lärde känna alla ganska väl, lärde mig faktiskt alla befattningsnummer utantill, berättar Bosse Hallberg.

Omvänt hade nog alla befattningsnummer koll på vem 811 Hallberg var – även om alla kanske inte kom ihåg vad han hette. Det räckte att säga Postis. Alla visste ändå vem det handlade om.

LÖSNINGSFOKUS. Claesson rattar lastaren medan Bergman och Alexandersson löser ett problem på campen. Nedan: full koll i vaktkuren.

Det lilla postkontoret var kompaniets bankomat och livlina hem, tillsammans med den gula brevlådan vid krönet på långa trappan. Och den förmodligen vanligaste frågan på campen var nog "har posten kommit?".

- Till slut vek jag kepsen uppåt när den kommit och hade den i normal-läge om den inte kommit.

Posten hade öppet en timme på morgonen och en på kvällen. Tre dagar i veckan skulle posten skickas till Naqoura, så de dagarna blev det extra tidig revej för Bosse.

- Hade jag inte passerat vakten innan 06.00 kunde det bli ett utrop i högtalarsystemet, vilket inte hände så ofta. Jag såg även till att det fanns tidningar på mässen och ryckte in där det behövdes, i köket, murade, byggde värn, målade, satt i signal eller höll något barn i sjukan.

Tre gånger i veckan tog Bosse ned helikoptern från Naqoura. Ombord fanns bland annat kontanter – 600 000 till 700 000 kronor i månaden, fast i dollar. En stor del av det som ingenjörerna tog ut i cash återkom sedan till Posten redan efter några dagar i fast form. Varje månad skickade kompaniet hem mellan 300 och 400 paket, med allt från kläder till videoapparater, speciellt veckorna innan rotationen då postrummet var så fullt att "Postis" själv knappt fick plats.

ETT VANLIGT KNEP för att "lura tullen" var att sätta in en film i videon och skriva "begagnad" på tulldeklarationen. Annars fanns det alltid en liten, om än väldigt liten, risk att behöva tulla in grejorna och det var ingen särskilt sugen på.

- Jag hade ofta kontakt med Nordbanken i Sverige. En del tog ut lite mera pengar än de tjänade och hade inte koll på det... så jag fick styra upp det. Vi några tillfällen fick vi direktiv från svenska tullen, de gillade inte att det skickades armborst och sprit i paket till Sverige. Det gick så långt att om det inte upphörde kunde paketservicen upphöra, dock var inte detta från Jwayya.

Under sin tid i Libanon fick Bosse även möjlighet att göra "job rotation" i Naqoura och följa med till Ben Gurionflygplatsen i Tel Aviv för att möta det svenska Herculesplanet. En annan resa gick till Nahariya för att hämta "dollars" i en helt vanlig attachéväska.

- Det var inga små belopp, helt utan säkerhet, poängterar "Postis"

Alla kontantuttag på postkontoret gjordes i dollar, men kursen ändrades titt som tätt, vilket innebar att "Postis" ofta fick ändra uttagsmallarna och sedan räkna om hur mycket som skulle finnas i kassan.

- Posten var ett populärt ställe och där fick man höra mycket skvaller och ofta var det ett härligt häng där. Vid ett tillfälle ställde sig någon på

LIVLINAN HEM. "Postis" Hallberg några dagar efter löning. Innan rotationen var det så fullt i post-rummet att han själv knappt fick plats.

Kuriosa: i december 1990 skickade den svenska bataljonen hem 12,2 ton brev och paket. Av dessa gick 7,9 ton express med "Scacypen". Utöver detta gick 3,9 ton hem med sjöcontainer, som tog lite längre tid.

paketvågen och spänn/justerbanden i den gick av ... max 20 kg.... Lagade den, men då provades den en gång till...

TILL DE VIKTIGASTE RUTINERNA PÅ CAMPEN hörde att bemanna Sinai-tornet nattetid enligt ett rullande schema. Då och då bröts schemat av att någon på campen utmärkt sig och tilldelats ett par timmars fin utsikt – till exempel genom att ha snaggat sig för kort, en så kallad "tornfrisyr".

- Ibland fick man göra saker som inte var så kul, som när jag lyckades missa patron ur på skjutbanan och blev bestraffad att bygga sten-gabions bakom vaktbaracken i ett par dagar, som slutade med blodiga händer och diverse skärsår. När allt var klart beordrades en grävare dit och tog bort skiten, konstaterar Lars Andersson.

Om gränsen för "tornfrisyr" kunde tolkas som märklig eller rent av godtycklig så fanns det tydligare och viktigare regler som behövde följas. En sådan var att turer med bil i AO:t inte bara skulle anmälas i förväg utan även godkännas, en regel som skärptes veckan innan Gulfkriget bröt ut.

En som missade detta var kompanisjuksköterskan Staffan Björklund, som vid ett tillfälle hade ett ärende till tolken Mustafa, som bodde på andra sidan byn. Staffan har sparat pappret som berättar att "krigsman Björklund efter förhör erkänt förseelsen" och för detta fått extratjänst i tornet, fyra gånger två timmar.

- Angående min torntjänst tror jag major Nilsson blev lite betänksam. Bevärnad sjukvårdspersonal, med röda korset på armen i vaktjänst?

Björklund stod dock på sig och tog extratjänsten som en man:

- Han skickade upp mig med en blinkning, jag tog straffet med en blinkning.

I SIGNAL CENTER höll signalisterna i "växelen" koll på telefon, radiotrafik och nyheter hemifrån som printades ut från TT. För att ett inkommande Sverigesamtal skulle hitta rätt fick släkt eller vänner ringa UNIFIL:s växel (009972-4825544) och be att få bli kopplade till Swed Eng Coy, där Signal center tog mot samtalet och ropade efter soldaten i högtalarna.

För den som blivit uppringd gällde det att snabbt ta sig till exempelvis telefonkiosken, ringa upp Signal center och be dem koppla samtalet. Redan där hade det förmodligen hunnit gå flera minuter á 18 kronor styck för uppringaren. Signalisterna delade också ut signalpistoler och höll koll på var alla fordon befann sig när de rörde sig i AO:t. Fordonen markerades med färgglada pilar på en karta samt noterades på ett papper, ett system som efterhand byttes ut mot remsor eller så kallade "strippar" som flygledaren Asklund beställde ner från sin arbetsplats i Sverige.